

ŽELEZNIČARSKI GLASNIK

Časopis članov „Prometne zveze.“

Št. 1.-2.

Izhaja 1. in 15. dne v mesecu.
Uredništvo in uprava: Dunajska cesta 9.

V Ljubljani, dne 15. januarja 1914.

Celoletna naročnina je K 3-60. Člani
„Prometne zveze“ dobe list brezplačno.

Leto II.

Ob novem letu.

S to številko smo pričeli drugi letnik našega slovenskega glasila. Upamo, da nam tudi v drugem letu ostanejo vsi naši dopisniki zvesti. Ako pogledamo nazaj v preteklo leto, potem moramo z zadoščenjem priznati, da se je v preteklem letu mnogo storilo za slovenske krščansko-socialne železničarje. Vzbudilo se je v slovenski javnosti zanimanje zanje, pa tudi organizacija sama se je med železničarji utrdila. Več kakor druga leta se je v preteklem letu priredilo zborovanj, kjer se je razpravljalo ne samo o organizaciji sami, ampak so se razpravljale tudi stvari, ki so življenskega pomena železničarjev. Potom našega lista, ki je centrala slovenskih krščanskih železničarjev, se je napravilo nebroj vlog na razne urade, razkrile so se v listu krivice, ki se gode slovenskim železničarjem tako v službenem, kakor tudi v jezikovnem oziru. Mnogo stvari, ki so že leta in leta bolele naše železničarje, je prišlo na dan. In tako se je potom našega lista informirala javnost o težavah železničarjev, o njihovi naporni službi in o njihovih plačilnih razmerah. In vse to je bilo silno potrebno. Doslej je še vladalo v širokih masah ljudstva mnenje, da je železničar dobro plačan, da ima lahko in nenaporno službo in da je tudi za starost izmed vseh stanov železničar najbolje preskrbljen. Razkrili smo, v našem listu resnico in pokazali svetu žalostno sliko železničarskega trpljenja. Povedali smo tudi, da bi se železničarjem lahko veliko bolje godilo, ko bi bilo pri raznih upravah in v ministrstvu več socialnega umevanja in bi vsako izboljšanje plač in službe ne zadevalo tistih, ki imajo že sedaj prav lepe in visoke plače. Ako bi železnice velikanske vsote, ki jih dajejo za izboljšanje svojih uslužbencev razdelile pošteno, da bi bil izboljšanja deležen tudi mali železničar, potem bi bilo na železnicah veliko več zadovoljnosti in pa tudi vestnosti. Po svoji službi, ki jo ima najmanjši železničar, vsak zasluži, da se mu življenje zagotovi v človeku dostojni obliki. Temu pa danes ni tako in zato

je toliko nezadovoljnosti na železnicah. Temu pa se mora odpomoči na vsak način. Tega pa ni zmožen posameznik, temu je kos edino le organizacija. To misel je v preteklem letu naš list vedno poudarjal in tolmačil in to bomo delali tudi v letošnjem letu.

Novo leto! Začenjamo s to številko številko drugo leto življenja našega lista. Nikakor pa ne začenjamo novega dela. Delo, ki smo ga pričeli v preteklem letu bomo nadaljevali. Prepričani smo, da je začeto delo edino pravo in edino po že načrtani poti je mogoč uspeh.

Vsipeh pa je le tedaj mogoč, če nam vsi dosednji sotrudniki vstanejo zvesti. Kolikor več sotrudnikov, toliko zanimivejši bo list.

In tudi sicer se obračamo do vseh prijateljev, da nam pomorejo pri velikem delu ustvariti med slovenskimi železničarji mogočno krščansko organizacijo. Ni samo potrebno, da so slovenski železničarji v »Prometni zvezi«, treba je tudi, da so zvesti svojemu narodu in veri svojih očetov. Železničarji so del naroda in gledati moramo, da ostanejo kot taki v polnem pomenu besede. To pa bo le tedaj resnica, ako bodo živeli v prijateljstvu z ogromno večino slovenskega ljudstva, ki je krščanskega prepričanja in dela. Sklepamo! Na delo!

Žalosten položaj prožnih delavcev na južni železnici.

V nepoučenih krogih, ki črpajo svoje informacije samo iz listov in ki bero o vedno novih milijonskih zahtevah za izboljšanje delavskih plač in o pridobitvah, se sodi, da delavstvo južne železnice prav ugodno živi in ima prav zadovoljive dohodke. Temu pa ni tako in zato si oglejmo resno stanje trpinov-delavcev.

Računajmo 300 delavnih dni v letu in dnevno po 2 K 60 vin. Delavec zasluži po tem računu letno 780 K. Gotovo je to res nizek zaslužek, ako pomislimo, kako zelo se je v zadnjih letih podražilo in ako to pre-

sodimo, potem pač ne more nihče govoriti o »scekanih« delavcih, ki danes ne morejo več izhajati s plačami, kakoršne so imeli prejšnja leta in kakoršne imajo še danes. In plače prožnih delavcev na južni železnici niso višje, kakor 2 K 60 v do 2 K 70 v. Za to plačo pa južna železnica svoje delavstvo na prav rafiniran način izrablja. Sestavijo se vedno le majhni oddelki delavstva. Vsled velikega dela, pa malega števila delavstva mora delavec, kakor tudi ves oddelk delati z nadčloveško močjo, da se izvrši predpisano delo. Zelo naporno in nevarno delo, kakor je izkladanje in prenašanje tračnic, pragov, prestavljačev, se izvršuje pri največjem pomanjkanju delavstva. Ni čuda, da je na južni železnici toliko delavstva ponesrečenega, ker se upravi južne železnice prav nič ne smili delavstvo, pač pa uprava z nečloveško stiskavostjo izžema delavske moči v najvišji meri za naravnost sramotno plačo. L. 1906 je južna železnica svojim delavcem izboljšala plače za 20 vin. dnevno, za to pa jim je podaljšala v mesecih od marca do oktobra delavni čas za eno uro dnevno; pred letom 1906 se je pričel skrajšani šiht od 7. ure zjutraj do 5. ure pop. dne 26. oktobra in se končal 26. marca. Danes se prične skrajšani delavni čas 26. oktobra in se konča 26. februarja.

Po cirkularju 385a se je uprava južne železnice izrekla, da bo vspešno z državno železnico izvajala vsa izboljšanja, kakor jih bo imela državna železnica. Delavski odbor južne železnice je popolnoma v rokah socialnih demokratov in teh dolžnost bi že davno bila, da bi opozorili južno železnico na dejstvo, da ima državna železnica krajši delavni čas. Seveda socialnim demokratom ni za pozitivno delo, ki bi delavstvu kaj koristilo, ampak njim je samo za upitje in zabavljanje po shodih, da s tem mamijo nerazsodno delavstvo.

Prožni delavci so najbolj izpostavljeni vremenu. Plača je komaj tako velika, da se delavec in njegova družina prav ubožno preživi in za to si za dež, mraz in sneg ne more kupovati primernih oblek, dasiravno

Pod eno marelo.

Pa mi bo kdo očital, da sem starokopitnik, ker se poslužujem še vedno »marele« in ne dežnika. Nekoliko resnice je že tudi na tem, jaz namreč nisem noben prijatelj nove mode. Meni se še vedno bolj dopade Janez kakor pa Janko in bolj Micka kakor pa Marica, Verica in druga taka imena, ki jih ne najdem v nobeni pratiki med svetniki. Neoporečno lepše so bile tudi stare peče kakor pa so sedanji novodobni klobuki v vseh svojih nešteti oblikah. »Žena« s pečo na na glavi je vse kaj drugega, kakor pa »gospa« z najdražjo šaširo. Zato se pa tudi z dežniki ne morem sprijazniti. »Dežnik« je nekaj novega, ki nikakor ne ustreza popolnoma svojemu namenu. Navadno je tako majhen in ličen, da ščiti pred dežjem kvečjemu glavo in eno ramo, druga rama pa postane vseeno mokra. Če gresta pod dežnikom dva človeka nima od njega nobeden nič.

Čisto kaj drugega in popolnejšega razumem jaz pod imenom »marela«; sicer malo bolj težko in okorno orodje, zato pa v potrebi prav blagodejno zoper dež, sneg in pa tudi solnce. Junak naše povesti pri tem sicer prozajicnem, a lepem in pristnem slovenskem imenu.

Toliko v mojo obrambo, sedaj pa k pravi povesti.

Krasen dan je bil. Nebo je bilo jasno, le sem pa tja je plaval po podnebjju kak mal bel oblak, kakor da bi si hotel ogledati praznično življenje na zemlji. Niti stari penzionisti, ki se na barometre, sape, kurja očesa in druge take vremenske preroke dobro razumejo, se niso bili oborožili z marelami. Gospe in gospodične v svojih najnovejših jesenskih toaletah so nosile lahke, raznobarvne solnčnike. Nikdo ni mogel pričakovati kaj hudega, ko se pa kar naenkrat pojavi velik, težak in temen oblak izza bližnjega hriba.

Začetkoma je bilo videti, kakor bi grozeči oblak samo iz radovednosti prišel gledati preplašene zemljane, kmalu pa se stemni solnce — skrije se vse nebo nad pokrajino in že so začele padati prve debele kaplje na iznenadene šetalce. Zmešnjava je bila gotova! Nekateri so se zatekali v hiše; dame so odprle svoje solnčnike in se obupno ter proseče ozirale proti nebu. Sem pa tja se je prikazal tudi kak robec, da ščiti nov klobuh pred neusmiljenim dežjem. Samo nek mlad mož je razprl s pravim zadoščenjem svojo marelo in šel umerjenih korakov naprej, njega ni padajoči dež prav nič iznenadil. In ta srečnež naj bodi junak moje kratke, a resnične povesti.

Kako neki to pride, da je imel on, pa tudi le on sam danes marelo pri sebi? Je-li imel doma kako posebno zanesljivo rego ali pa v čevlju posebno občutljivo kurje oko?

Ne eno, ne drugo.

mora v vsakem vremenu na prostem delati. Res je sedaj nekaj kolib na razpolaga, ki naj bi bile v varstvo delavstva. Ali teh kolib navadno ni tam, kjer delavci delajo in tudi niso tako urejene, da bi se lahko v njih kurilo. Delavci morajo vsled tega uživati mrzlo hrano in tudi obleka jim je po več dni premočena, kar je gotovo najboljše sredstvo za giht in revmatizem. Tudi tu se vidi grda neusmiljenost judovskih kapitalistov, ki puste delavstvo brez pomoči, da jim gara in zbira svoje žulje za njihov nikdar polni žep. Če je kdo potreben, je gotovo prožni delavec pred vsemi kategorijami potreben, da dobi gorko službeno obleko, ki naj varuje njegovo zdravje pred mrazom, dežjem in snegom. Zgodi se sicer, da se teh ubogih sužnjev 20. stoletja usmili ta ali oni prožni čuvaj (prožni sluga) in jim da na razpolago svoje, največkrat z otroki prenapolnjeno stanovanje, da se v odmoru posuše ali si celo pogrejejo svojo jed. Toda to vselej ni mogoče in če se zgodi, se zgodi zgolj iz usmiljenja proti svojim bližnjim, do katerih južna železnica kot gospodar nima prav nobenega usmiljenja.

Zgodi pa se tudi včasih, da pride prožni delavec, ki je od delavnega prostora morda več ur hoda doma, na delo, pa ga vendar ne more izvrševati vsled preslabega vremena. Zgodi se, da opravi kak dan svojo službo le par ur. Južna železnica pa plača samo izvršeno delo in ji je vseeno, ali je delavni čas prostor še tako oddaljen od delavčevega doma in ako potem delavec dela ali pa je ne vsled svoje krivde zadržan, da bi opravljal svoje delo. Za ves čas, ki ga delavec zamudi, južna železnica ne plača niti vinarja. Tudi to je krivica, ker se delavcem ukazuje prostor, kamor morajo hoditi na delo. Pošteno bi bilo, da bi prišli delavci vedno na enem in istem prostoru ob določen uri na delo in da bi potem železnica skrbela, da bi šli na delo. Zdi se nam, da ni vseeno, ako mora delavec na kak oddaljen prostor na delo odhajati eno uro prej od doma, kakor pa sicer, ako je delo na prostoru, na katerem je bil sprejet in je tudi plačan. To je krivica, ker se delavcu jemlje s tem njegov počitek in prost čas. Delavec ima itak komaj 25 delavnih dni v mesecu, ako pa so še ti deževni, ali je sploh skrajno slabo vreme, da ne morejo delati, potem je lahko umljivo, da morajo pri svojih zelo slabih plačah trpeti sami in njihove družine najhujše pomanjkanje.

Tudi glede provizijskega sklada južna železnica ne izpolnjuje svojih obljub, ki jih je storila svojim uslužbencem s cirkularjem 385a/1907, v katerem pravi, da hoče vse stvari, ki so se vpeljale glede delavstva pri c. kr. državni železnicah, izpolnjevati tudi napram svojim uslužbencem. Pri državni železnici je delavec že po enoletni službi sprejet v provizijski sklad, pri južni želez-

nici pa šele po treh letih. Tudi tu bi lahko delavski odbor, ki je sedaj v celoti socialno demokratski storil svojo dolžnost in opozoril južno železnico na njeno obljubo. Delavstvo vsled te zaspanosti in lenobe svojih zastopnikov v delavskem odboru trpi prav očitno škodo, katero bi lahko socialni demokratje odpravili, ako bi jim bilo kaj za koristi delavstva.

V početku leta 1914 smo. Letos je namenjenih zopet 9 milijonov za izboljšanje uslužbencev. Prožni delavci prosimo svoje poslance, naj nam pomorejo, da bo prišlo od teh 9 milijonov tudi nekaj na nas uboge prožne delavce. Ako store vsi naši zastopniki s svojim uplivom svojo dolžnost, potem bo letošnje leto za nas veselejše, kot je bilo preteklo. Upamo pa tudi, da se bo delavstvo zavedalo, da je mogoč uspeh edino le v »Prometni zvezi«, ki je res prava zastopnica železničarjev, ki se ne straši truda, ako je le mogoče pomagati, posebno pa še zatiranim železničarskim delavcem in smo ravno mi prožni delavci. Videli smo ves ta čas, da socialni demokratje, ki imajo sedaj izključno moč v delavskem odboru južne železnice, ničesar ne store za delavstvo in niti ne zahtevajo tega kar je južna železnica že sama s svojim cirkularjem 385a iz leta 1907 obljubila. Dolžnost vsakega zavednega železničarja in delavca južne železnice je, da pristopi k »Prometni zvezi«, ki ima edina voljo delati nesebično in pošteno za dobrobit železničarjev. Kar pa nas je članov, delajmo na to, da tudi naši tovariši, ki danes še v kalni vodi plavajo, prijadrajo na suho in v zavetje »Prometne zveze«, kjer edino je doma poštenost in resno delo za železničarje.

Razno.

Razkošje s čipkami v prejšnjih časih. V zadnjem času se je moda zopet polastila čipk in vse kaže, da bo ta izdelek zopet prišel do velike veljave. A tako sijajnega razkošja s čipkami, kakor se je gojilo v 18. stoletju, v naši dobi pač ni pričakovati. Saj je danes vseskozi prodrlo le manjredno blago, slabi izdelki, ki so le na videz to, kar predstavljajo, a so zato poceni in jih ni škoda zavreči, ko je treba hiteti za lahkomišno modo. V 18. stoletju so pa lepe in bogate žene nosile pristne čipke, ki so stale cela premoženja. V naslednjem navedemo par zgledov, o čemer pa treba upoštevati, da je bila v takratnih časih denarna vrednost skoro dvakrat večja nego danes. — Grofica Dubarry je za okrasje iz čipk k svojim oblekam plačevala po 8823 frankov in za ozko posteljno pogrinjalo iz čipk je dala 2432 frankov. Iz spominov vojvode Luyneškega izve mo, da je njegova žena za vložke k posteljnini pogrinjalom, t. j. za čipke, ki so bile

kekljane na Angležkem, plačala 30.000 zlatnikov ali 150.000 frankov. Ko se je l. 1759. najstarejša hči Ludvika XV. poročila s španskim infantom, so stale samo čipke v njeni bali 695 tisoč frankov. Najsijajnejša doba za čipke je bila na Francoskem za časa vladanja Henrika III. ter se je odtod hitro razširila tudi po sosednjih deželah. Bil je to čas, ko so bili v modi plašči s čipkastim ovratnikom in ko so se izdelavale le najdragocenejše in najfinejše čipke. Čipke so nosili tudi moški, ki so tekmovali z ženskami v lovu za najlepšimi izdelki. Ustno izpovedilo pripoveduje, da je kralj Henrik III. toliko držal na svoje čipkaste ovratnike, da jih je sam pral in likal. Izdelovanje čipk se je v Franciji vedno bolj skrbno gojilo, in pod Ludvikom XVI. in njegovim ministrom Colbertom se je domača čipkarska industrija že tako razvila in okrepila, da je lahko začela boj proti inozemski konkurenci. Tedaj je zahteval običaj, da so dame nosile jutranje obleke iz najdragocenejših in najfinejših čipk in vsaka je skušala v tem druge prekositi. Plačevale so se za čipke naravnost neverjetno visoke cene. Kmalu so začeli v tem oziru posnemati gospodo tudi njihovi služabniki, izmed katerih je marsikdo trošil za čipke ves svoj zaslužek in se vrhu tega še zadolžil.

Umrl je v Ljubljani dne 28. dec. 1913 zvečer ob 9. uri v Leonišču državni in deželni poslanec, kanonik dr. Ignacij Žitnik. Dr. Žitnik je bil ena najpriljubljenejših oseb na Slovenskem. Njegova pridnost in vestnost v delu za svoje volilce in za reveže je bila sploh znana. Tudi za železničarje se je zelo zanimal in je pred letom tudi na nekem železničarskem shodu v Ljubljani govoril. Blag mu spomin!

Za deželnega glavarja na Kranjskem je bil od cesarja imenovan zopet dr. Ivan Šusteršič.

Kranjski deželni zbor bo v kratkem sklican.

Novoletna uradniška imenovanja pri južni železnici. V naših krajih so povišani in sicer v področju ravnateljstva finančne službe: višji revident je postal upravitelj namestnik Emil Mazi Maribor. V okrožju prometne direkcije so povišani: naslov višjega nadzornika je podeljen postajenačelniku Francu Šusteršič Ljubljana, gl. kolodvor. Naslov nadzornika je podeljen višjemu revidentu Emeriku Malaverh, prometni kontrolor Trst. Višji revidenti: Karel Gabriel, postajenačelnik Divača, Fr. Cvek Opatija-Matulje, Jožef Gostiša Trst; revidenti Ivan Arhar Beljak, Franc Potočnik Ljubljana, Andrej Kneisel Ljubljana, Ivan Poženel Zalog; naslov tajnika dobita Rudolf Pollini Trst in Alojzij Pregolj Trst. — Adjunkti so postali revidenti: Iv. Pirnat in Karel Mandelj Ljubljana, Iv. Frišković Trst. Karel Pavliček Ljubljana, Kristjan Semič Trst, Robert Herrisch Postojna. Adjunkt štatusa III. je postal revizor J. Strcelj Trst. Sledeči asistenti so postali

Pač pa je imel danes na svoji ponosni glavi popolnoma nov cilinder prve vrste in vselej, kadar je bil tako »napucan«, se je oborožil dosledno tudi z marelo.

Prišel je ravnokar od nekega uplivnega in visokega predstojnika, kateremu se je šel zahvaliti za povišanje v deseti činovni razred. Visoki gospod je bil jako prijazen z njim in mu je med drugim celo smehljaje pripomnil:

„No, sedaj se pa tudi že lahko oženite.“

Te besede so mu še na ulici zvenele po ušesih in sem pa tja se je s pravim samozadovoljstvom celo nasmehnil. Za debele kaplje dežja, ki so ropotale po njegovi mareli in za obupan svet okoli sebe se niti zmenil ni.

Ženiti se! o kako dobre in sladke misli!

Kako dobro to dé, ampak kako naj bi se vendar začelo?

V tem oziru je bil popoln neveščak, on niti ni dobro vedel, kako se pravzaprav mlado

dekletu nagovori. Sem pa tja je vprašal kakega dobrega prijatelja za svet, ampak — svet je zloben, ta je povedal drugim in potem so se mu smejali in rekli: „Nič lažjega, kakor to, kajti mlade gospodične komaj čakajo, da se jim kak čeden mlad gospod prijazno približa.“ Nekateri so celo trdili, da ni mogoče, da on ne bi imel svoje ljubljence. On pa je premišljeval o njegovih sovrstnikih, ki imajo že vsak svojo zaročenko. Samo on je ostal v ozadju, dasiravno je njegova gospodinja večkrat trdila, da je zal mož. Sam sicer ni opazil na sebi kake posebne lepote, ampak to pa je tudi vedel, da se lahko meri z marsikaterim onih srečnih, ki ljubijo in so ljubljeni.

Kako naj bi torej napravil, da bi ulovil za se kakega drobnega, čednega srčka?

In glej ga, ravno pred njim stopica nekaj takega. Ljubka, mlada gospica v modernem krilu, ki ni zabranilo spoznati njenega krepkega, a ob

enem nežnega telesa. Na glavi — na svojih bujnih črnih kodrčkih je nosila primeren klobuček, okrašen s poletnimi cvetkami.

Milo je pogledovala proti nebu in oblakom in ščitila svojo glavo, seveda predvsem pa klobuk z malim solnčnikom.

Dež je napravil malo premirje. Mlada gospica je junaško pospešila korake, naš junak pa jo je ubral za njo. Gnala ga je neka nevidna moč in ljubeznivost njene postave. Imel pa je tudi sočutje z njo radi neusmiljenega dežja.

Nista prehitela še petdeset korakov, ko se vsuje dež iz nova, a to ni bil več dež, to je bila pravcata ploha, kakor da bi bilo nebo odprlo vse svoje zatvornice. Na mah je bila obleka naše šetanke premočena.

Z naglim in drznim sklepom priskoči sedaj srečni posestnik marele jecljaje:

„Ali dovolite gospica?“ (Dalje.)

adjunkti: Viktor Hren Zidani most, Rudolf Mink Gorica, Matija Miklič Ljubljana, Adolf Štefan Maribor, Ivan Turk Litija, Adolf Harbisch Zidan most, Jožef Holeček Celje, Alojzij Kavšek Divača, Karel Marzin Beljak, Herman Novak Radgona, Teodor Pilar Beljak, Avguštin Lukačič Maribor, Jožef Grile Poljčane, Ivan Stopar Sapjane, Julij Truska Laze, Karel Petrovčič Bivio, Jožef Kobenz Maribor, Artur Mihelič Gorica. Definitivni so postali sledeči začasni asistenti: Ivan Zorko Trbovlje, Ciril Vrančič Brežice, Alojzij Lukanc Spod. Dravograd, Leopold Samonig Brežice, Alojzij Črnač Zgor. Dravograd, Alojzij Weber Zalog, Franc Gorše Zidani most, Friderik Komposch Spod. Dravograd, Rihard Uhl Št. Peter na Krasu, Franc Šircelj Trbovlje. Za provizorične asistente in uradniške aspirante so imenovani: Jožef Brajnik Št. Mišel, Friderik Heren Hrastnik, Hijeronim Hvala Trst, Ant. Jenčič, Alojzij Lavrenčič Marenberg, Friderik Perme Donavitz, Rudolf Ramuš, Karel Regoršek Brezje, Karel Šircelj Opatija-Matulje, Ivan Sturm Zagrad. Za stavbn. komisarja je imenovan stavbni adjunkt Slavoljub Mondecar Kufstein, za stavbnega revidenta Albin Adlešič Ljubljana. Za strojnega nadzornika je imenovan Ignacij Šega Ljubljana.

Nova železniška predloga. Po vladni predlogi, predloženi drž. zboru, zgrade v bodočih 15 letih 94 novih železniških prog, ki bodo dolge 2100 km in bodo 437 milijonov K stale. 49. novim železnicam jamči vlada za obrestovanje, 31 novih železnic podpira vlada z državnimi podporami, 14 prog pa namerava sama zgraditi. Na lasten račun zgradi država v naših krajih sledeče proge: Opčina — Herpelje. Zader — Benkovac, Domžale — Blagovica, Braslovče — Motnik in Sv. Lucija — Tolmin. Podpirala bo država zgradbo sledečih novih prog v naših krajih: Feldbach — Gleichenberg — Radgona. Ljutomer — Ormož, Opčina — Sežana; garantira pa v naših krajih dohodek sledečim nameravanim novim železnicam: Gorica — Červinjan, Šmohor — Hoče, Celovec — Velikovec in Ronki — Oglej.

Nadomestna volitev za deželni zbor mesto umrlega dr. Žitnika v notranjskih kmečkih občinah bo najbrže še ta mesec. Zupniki S. L. S. v tem okraju so postavili za kandidata državnega poslanca Jožefa Gostinčarja. Gotovo je, da nas ta kandidatura izredno veseli, ker ravno gosp. državni poslanec Jožef Gostinčar je nam železničarjem izredno naklonjen in je že mnogo storil tako za našo organizacijo, za železničarje sploh in tudi za posameznike. Prepričani smo, da ga bodo naši somišljeniki železničarji z veseljem in navdušenjem volili, da bo tudi častno zmagal.

Občni zbor krajne skupine Ljubljana dne 6. jan. 1914: Predsednik Jakob Milavec otvori zborovanje ob 6 uri in $\frac{3}{4}$, pozdravi navzoče in preide na dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora od dne 9. nov. 1913; čitanje se je odklonilo. 2. Računski podatek za čas od 1. nov. 1913 do 31. dec. 1913. Dohodkov je bilo 443 kron 48 vin., stroškov K 417 93, saldo 31. 12. 1913 K 25 55, k temu še društveni inventar K 46—, imovina v hranilnici K 100—, skupaj K 171 55. Poročilo se odobri. V stroških so vštete podpore za Alojzij Ladiha 10 kron, Dionizij Grat 10 kron in Peter Sernejca po umrli soprog 200 kron; in na Dunaj se je odposlalo 169 kron 74 vin., drugo se je porabilo za poštnino in pisalne potrebščine. 3. Volitev odbora za leto 1914. Izvoljeni so sledeči člani: Predsednik: Jakob Milavec, podpredsednik: Franc Vičič, tajnik: Franc Repnik, podtajnik: Ivan Rekar, blagajnik: Martin Novak, podblagajnik: Mihael Šorn, odborniki: Kosmač Matevž, Virant Anton, Knific Alojzij, Garbajs Ivan, Černivec Franc, Ladiha Alojzij, namestniki: Starman Ivan, Bučar Anton, Kušar Lovro, pregledovalci računov: To-

mažič Simon, Burkeljc Alojzij. Milavec stavi predlog naj se mesečni obligatni društveni sestanki opustijo, radi slabega obiska od članov, in da se sestanki od časa do časa po „Želez. Glas.“ niku naznanijo; je bilo sprejeto; društvene seje se sklicujejo po dopisnicah. Nato se oglasi gospod občinski svetovalec Koleša Anton k besedi in nam je v daljšem govoru naslikal največ občinske zadeve na magistratu za kar smo mu vsi za njegov lepi govor in se mu predsednik zahvali v imenu vseh navzočih in ker se ni nihče več k besedi naznanil zaključi predsednik ob tričetrt na osmo uro zvečer to zborovanje.

Mlečno pivnico za revne otroke otvorijo te dni v Londonu. Vsak dan se bo brezplačno razdelilo 80 litrov mleka od cepljenih krav. Za to v resnici plemenito in koristno ustanovo so se zavzele dame najvišjih krogov in se v kratkem otvorijo še nadaljne pivnice.

Kako gospodarijo socijalni demokrati z delavskimi denarji. Velik škandal so odkrile oblasti pri bolniški blagajni v Solingenu, katero so opravljali socijalni demokratje. Pili so najdražja vina (šampanjca), vozili se z avtomobili, občevali z dvomljivimi ženskami, vsako leto napravili imenitno gostijo, pri kateri se je za posameznika plačalo velikansko vsoto 70 K. V sredo 12. novembra je sodnija v Elberfeldu obsodila rdeče lopove v skupno kazen treh let, enega mesca in treh tednov ječe; poleg tega načelstvo v 320 mark nemškega denarja denarno globo. Upravitelj blagajne je bil nek Reinhard. Pred devetimi leti so ga izbrali socijalisti za načelnika z letno plačo 4400 mark. Toda s to velikansko plačo sodrug ni mogel izhajati. Imel je razna znanja v Elberfeldu, kjer se je izborno zabaval, plačeval visoke napitnine in drugo. Več stotakov je izdal eno noč za dragocene pijače. Ni čudo, da je ta delavska pijavka porabila 100 000 mark iz bolniške blagajne. Drugi odborniki so za to zapravljalivost dobro vedeli, a bili so njegovi prijatelji, katerim se je tudi pri tem načelniku zelo dobro godilo. Sami so si izposojevali denar iz blagajne, eden n. pr. 9500 mark, s katerimi si je kupil hišo. Z ničvrednimi vlačugami je zapravljala ta čedna družba delavski bolniški denar. Za pogrebe in zdravnika ni bilo denarja, pač pa za druge lumparije. Z 60 markami bi se mogla preživeti cela delavska družina na teden, toda tu je eden izmed rudečkarjev v eni noči zapravljajal stotake. — To so pravi prijatelji delavstva. Le volimo zastopnike te stranke, pa se nam bo godilo dobro!

Vladna predloga državni zbornici o novih lokalnih železnicah. Vlada je predložila dne 11. jan. predlogo lokalnih železnic za 94 prog, ki bodo zahtevale 287,424.200 kron od države. Hrvatsko-slovenski klub je nezadovoljen, ker se sorazmerno predloga veliko premalo ozira na železniške potrebe našega ozemlja zlasti na Kranjskem, kjer je v predlogi le proga Domžale — Blagovica, 17 6 km dolga, ki je zanjo voljna dati država dva milijona 600.000 K in od proge Polzela — Braslovče — Motnik (18 km) drž. izdatek 2,240.000 K mali kos od štajerske meje do Motnika. Po številu prebivalstva bi moralo po pravični razdelitvi priti na Kranjsko od omenjene svote malo manj, nego 5 milijonov; pride pa komaj tri. Za Dalmacijo so določene te-le proge: Kaštel Sućurac — Trogir, ki bo vezala staroslavni Trogir s Splitom (16 5 kilometrov, državni prispevek celo gradbeno svoto tri milijone); Zadar — Benkovac (34 kilometrov, država 3 64.000; dežela 60.000; udeleženci 100.000 K). Za Primorje: Sv. Lucija — Tolmin (5 7 km; država nosi vse stroške 3 milijone kron). Sežana — Opčina (6 1 km; država 100.000 K, dežela in udeleženci 550.000 K); Opčina — Herpelje (17 4

km, država vseh 23,500.000 kron). — Laški del dobi še več: Gorica — Červinjan (34 2 km, država 8,840.000 K; udeleženci in dežela 1,000.000 kron; udeleženci in dežela 1,000.000 K). Ronchi — Tržič (Monfalcone) (6 2 km; država 738.000 K, udeleženci 82.000 K). Koroško: Celovec — Velikovec (34 km, država 4,344.000 K, dežela in udeleženci 1,086.000 K). Smohor — Koče (31 km, država 3,850.000 K, dežela 200.000 K, udeleženci 50.000 K). Pusarniz — Obervellach ali pa vsaj Kolbniz — Obervellach (20 km, država 2,760.000 kron, dežela in udeleženci 240.000 kron); ta ozkotirna proga bi šla po dolini (Mölltal), ker jo je turska železnica ki gre 350 m nad njo zelo oškodovala. Slovenski Štajar dobi poleg že imenovane proge Polzela — Motnik samo še Ljutomer — Ormož (20 8 km, država 1,040.000 K, dežela 250.000 kron, prioriternih obligacij za 1,025.000 K). Deloma zadene na koncu ob slovensko ozemlje Feldbah — Radgona (37 1 km, država 2,000.000 K, dežela 800.000 K, prioriternih obligacij za 995.000 K).

Poslanska in gosposka zbornica se kregate. Znano je, da imamo v Avstriji dve zbornici. Ena zbornica se imenuje ljudska zbornica, ker jo voli ljudstvo in sicer sedaj po splošni in enaki volilni pravici. Druga pa sestoji iz članov, katere imenuje cesar, ali pa imajo privilegij, da vsled svojega stanu ali pa vsled svojega rojstva pripadajo gosposki zbornici. Poslanska zbornica dela postave, gosposka zbornica jih potem pregleda in jih potem ali potrdi ali pa, če ji postava ni všeč, jo pošlje nazaj poslanski zbornici, da jo popravi. Cesar namreč nikdar postave ne podpisuje, ako niste obe zbornici, poslanska in gosposka zbornica, z njo zadovoljni. Gotovo je tudi, da so v gosposki zbornici, zbrani gospodje, ki imajo premoženje in sicer nekateri naravnost velikansko. V gosposki zbornici so zbrani le najvišji plemenitaši, bogataši in veleindustriji. Je sicer še nekaj gospodov v gosposki zbornici, ki sicer nimajo posebnega premoženja, vendar je njihovo število tako majhno, da prav nič ne pomenijo. V poslanski zbornici so pa večinoma poslanci manj premožni, veliko jih pa je, ki nimajo prav nobenega premoženja. Vlada je predložila lansko leto poslanski zbornici finančni načrt, po katerem bi bili bogataši nekoliko bolj obremenjeni. Poslanska zbornica je ta načrt sprejela, ker bi se vsled dohodkov, ki bi se po tem načrtu dobili, pomagalo avstrijskim deželam, ki doslej vse razun Nižjeavstrijske izkazujejo v svojih proračunih leto za letom velike primanjkljaje in bi se vsled tega finančnega načrta tudi uresničila službena pragmatika državnih nastavlencev. Gosposka zbornica pa ni pritrdila poslanski zbornici in predloga je morala nazaj v poslansko zbornico. Poslanska zbornica je popravila finančni načrt, ki pa še vedno bogatašem v gosposki zbornici ni po volji. Da se pa vendar enkrat pride do zaključka, zato je vsaka zbornica izvolila nekaj poslancev, ki se bodo skupno posvetovali in ako pridejo do sporazuma, bosta potem obe zbornici sprejeli sklepe tega odseka. Iz tega se vidi, da ako ravno imamo ljudsko zbornico, vendar je ta zbornica ena velika ničla, ako gospodje bogataši in plemenitaši, ki po veliki večini nimajo posebnih zaslug za Avstrijo in prav nobenega stika z ljudstvom, milostno ne pritrdijo sklepom poslanske zbornice. Da bi bilo torej kaj posebno dobrega v splošnem pričakovati od postavodaje, na to skoro ni misliti, ker imamo v Avstriji še vedno sistem, po katerem odločujejo končno še vedno stari plemenitaši in bogataši.

Umrli je sedanji finančni minister grof Zaleski po dolgi mučni bolezni v najlepši moški dobi 45 l. Pogreb je bil 3. t. m.

Štiridesetletnico zvestega službovanja kot vojni mojster pri južni železnici praznuje tovariš Simon Tomažič. Povodom te njegove

Vsled tarifnega gibanja tiskarjev velja ta številka kot 1. in 2. Upamo, da bo do prihodnje številke že vse v redu.

proslave mu je bila podeljena kolajna za 40 letno zvesto službovanje. Tovariš Tomažič je zvest član „Prometne zveze“ in je bil večkrat že tudi odbornik ljubljanske skupine. Zvest je svojim krščanskim načelom, zvest je svoji stranki, zvest „Prometni zvezi“; ta zvestoba pa mu je le v čast in zato je tovariš Tomažič ne le med svojimi stanovskimi tovariši priljubljen, ampak je tudi med drugimi ljudmi splošno spoštovan. Vrlemu tovarišu in somišljeniku pa kliče „Železničarski Glasnik“: Bog ga živi na mnoga leta, da bi trud svojih mladostnih let lahko dolgo časa v miru užival.

Nov list. Naši liberalci so pričeli z novim letom izdajati nov kmečki list „Naš glas“. Znano je, da „Slovenski dom“ in druge take liste kmetje nočejo ne naročevati in tudi ne brati. Ustanovili so liberalci zato nov list, ki naj bi lovil kaline med kmeti. Upamo, da tudi tega lista kmetje ne bodo brali. Izdajajo in tiskajo ga liberalni učitelji. Ven s tem listom!

Organizacija.

Aviso! Gospodje člani »Prometne zveze«, ki imajo bloke za nabiranje prispevkov za društveno zastavo in ki se glase na ime „Krajna skupina „Prometne zveze“ Ljubljana“, so naprošeni, da jih odpošljejo takoj na naslov: Jakob Milavec, predsednik skupine Ljubljana, Zalokarjeva ulica št. 9 v Ljubljani.

Ministerstvo se obotavlja. V nedeljo, dne 21. decembra 1913 se je vršil na Dunaju velik

železničarski shod, ki ga je sklicala „Prometna zveza“ in je bil tudi prav dobro obiskan. Govorili so predsednik „Prometne zveze“ Teifer in državni poslanec Kemetter, ki je med drugim tudi povedal, da se vlada obotavlja dati pojasnilo, kako je porabila od državnega zbora ji dovoljeno vsoto za izboljšanje železničarjem. Povedal je tudi, da je vsled tega obotavljanja postala cela stvar kritična, kar je razvidno iz tega, da hočejo vsi člani pododseka državnih uslužbencev železničarjev vsled tega odložiti v državni zbornici svoje članstvo v odseku in s tem izreči vladi nezaupanje. Gospod poslanec je nadalje pokazal, da imamo v Avstriji še vedno vlado, ki ni za socialno skrb svojih uslužbencev na pravem mestu. Socialni demokrat Ziegler je v svojem govoru poudarjal, da je pododsek v drž. zbor. delal v smislu vseh železničarjev, s priznanjem pa, da je v boju za dveletno službeno napredovanjem in plač. automatiko bila „Pr. zv.“ v tem oziru največ storila. Nato je sledil zaključek.

Mesečni sestanek skupine Ljubljana južna železnica se vrši odslej naprej vsako prvo soboto ob navadni uri pri Starem Tišlerju v Kolodvorski ulici. Odbor skupine prosi vse člane, da se teh sestankov udeležujejo v velikem številu.

Državni železničarji imajo svoj redni mesečni sestanek vsako prvo soboto v mesecu v Rokodelskem domu ob navadni uri zvečer. Ker so ti sestanki velike važnosti, se prosi, da se jih člani v velikem številu udeležujejo.

Dolžnost vsakega zavednega železničarja je, da agitira za „Prometno zvezo“ in za naš list ter da kupuje le pri trgovcih, ki v našem listu inserirajo.

Lang Marija, Linz.
Tomann Ivan, Wüllersdorf.
Tešar Ivan, Dunaj II.
Grimme Ferdinand, Dunaj.
Schlick Ludovik, Dunaj II.
Adam Franc, Št. Peter.
Mückenhuber Franc, Matzleinsdorf.
Weingartner Terezija, Št. Vid na Glini.
Grund Frančiška, Schmidtsberg.
Kerbleder Ivan, Dunaj, j. ž.

Naj v miru počivajo!

Vsak član prispeva 1. februarja v posmrtni sklad 50 vinarjev.

**Izšel je nemški
Koledar
Prometne zveze
za navadno leto
1914
Cena koledariu je 1 K
Naročite ga!**

R. MIKLAUC, LJUBLJANA,

priporoča gosp. železničarjem posebno ugodno blago za
moške in ženske obleke, perilo, pogrinjala, odeje itd. — Na novo je vpeljana
v podružnici „PRI SKOFU“, pred Skofijo, št. 3. nasproti gostilne pri Sokolu,
velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke, kakor tudi ženske jopice. Obisk te občne nad 40 let
obstoječe trdke se vsakemu priporoča.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „UNION“ (za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge brez
odbitka rentnega davka po

4³/₄ %

Poleg neomejenega poročstva vseh članov in vrhu rezervnega zaklada,
ki znaša blizu tri četrt milijona kron,
jamči za vse denarje vložene pri „Ljudski posojilnici“ tudi dežela
Kranjska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Pozor pri nakupu!

Kdor hoče imeti res trpežno, zanesljivo in
ceno uro, dalje fino izdelane verižice, prstane,
uhane, splošno vse v to stroko spadajoče
predmete, naj ne prezre trdke

Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 44.
Postrežba točna in solidna. Sprejemajo se tudi razna
popravila.

H. SUTTNER Glavni trg št. 25
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 8
priporoča svojo
največjo zalogo
priznana najboljših
švicarskih ur
z znamko „IKO“ in „ZENITH“.
Najzmernejše cene. Postrežba točna.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih
oblek za gospode, dečke in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

Priporočamo
domačo trgovino z oblekami
Maček & Ko.
v Ljubljani, Franca Josipa c. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Najnižje cene!

Edina in najkrajša črta v Ameriko!
Samo 6 dni
HAVRE
NEW-YORK
francoska
prekomorska
družba.
Veljavne vožne liste (Šifkarte) za francosko
linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in
brezplačna po-ED. ŠMARDAPisarna v Ljubljani, Dunaj-
ska cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

Adalbert Kassig
Ljubljana, Židovska ulica.

Zavod za uniformo, krznar in izdelovatelj če-
pic priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih
uniformskih predmetov za železničarje, kakor:
čepice, gumbe, rosete, žnore, piščalke i. t. d.
Čepice zimske in letne za strojevodje, kurjače
— itd. v raznih oblikah po najnižji ceni. —
Postrežba točna.